

Tijdvak 1: Tijd van Jagers en Boeren - tot 3000 v.Chr.

KA (voluit): De levenswijze van jagers-verzamelaars

KA (in eigen woorden): Bijv.: De manier waarop jagers en verzamelaars leefden

Tijdvak: Tijdvak 1: Tijd van Jagers en Boeren tot 3000 v.Chr.

Voorbeeld/uitleg:

Het grootste deel van de geschiedenis leefden mensen als nomaden in de samenleving van jager- verzamelaars. Ze kwamen aan hun voedsel door te jagen en voedsel te verzamelen in de natuur. Omdat mensen nog niet konden schrijven is onze kennis over de prehistorie gebaseerd op ongeschreven bronnen.

Grotschilderingen of archeologische vondsten, zoals kano's of speren, uit deze tijd zijn voorbeelden van bronnen die bij dit KA passen.

Begrippen + uitleg in eigen woorden

1. Nomadisch/Nomaden
De jagers hadden een nomadische levenswijze, wat inhoudt dat ze geen vaste verblijfplaats hadden en rondtrokken.
2. Prehistorie
Dit is een KA uit de prehistorie, van deze tijd bestaan geen geschreven bronnen. Alle informatie die we (denken te) hebben komt dus van primaire bronnen (overblijfselen/schilderingen), en is op basis van zelf gereconstrueerde theorieën.
3. Polytheïsme
Op basis van gevonden beeldjes en schilderingen uit deze tijd is het aannemelijk dat de jagers-verzamelaars vaak geloofden in polytheïstische (meerdere goden) natuurgodsdiensten.
4. Samenleving van jagers-verzamelaars
De prehistorische samenleving waarin nomaden in kleine groepen leefden van wat ze vinden en vangen in de natuur.

KA (voluit): Het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen

KA (in eigen woorden): Bijv.: Het begin van een samenleving waarin mensen zelf planten gingen telen en vee begonnen te houden voor voedselvoorziening.

Tijdvak: Tijdvak 1: Tijd van Jagers en Boeren tot 3000 v.Chr.

Voorbeeld/uitleg:

De levenswijze van mensen veranderde door de ontwikkeling van de landbouw die voor het eerst ontstond in het Midden-Oosten omstreeks 10.000 v.C. De overstap van jagen en verzamelen naar akkerbouw en veeteelt duurde duizenden jaren, maar had zulke grote gevolgen dat gesproken wordt van de landbouwrevolutie. De landbouwsamenleving ontstond waarin mensen in dorpen leefden. Uit gevonden graven weten we dat deze eerste boeren geloofden in een hiernamaals.

De Hunebedden of archeologische vondsten, zoals primitieve landbouw werktuigen, zijn voorbeelden van bronnen die bij dit KA passen.

Begrippen + uitleg in eigen woorden

1. Agrarisch
Heeft te maken met Landbouw
2. Landbouwsamenleving
Samenleving waarin landbouw het belangrijkste middel van bestaan is; ook wel agrarische samenleving.
3. Sedentaire levenswijze
Levenswijze waarbij men op een vaste plek woont.
4. Irrigatielandbouw
Irrigatielandbouw is een vorm van landbouw waarbij gebruik wordt gemaakt van kunstmatige watertoevoer. Door op deze manier slim met water om te gaan konden gewassen efficiënter worden verbouwd. Door op deze manier slim met water om te gaan konden gewassen efficiënter worden verbouwd.

KA (voluit): Het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen

KA (in eigen woorden): Bijv.: Mensen beginnen nu op een vaste plek te wonen met een een grote groep bij elkaar.

Tijdvak: Tijdvak 1: Tijd van Jagers en Boeren tot 3000 v.Chr.

Voorbeeld/uitleg:

In Mesopotamië, langs de vruchtbare oevers van de Eufraat en de Tigris, ontstond de eerste stedelijke beschaving omstreeks 3500 v.C. Door de gunstige natuurlijke omstandigheden ontstond een landbouwoverschot, waardoor een deel van de bevolking in steden kon wonen en leven van nijverheid en handel. Om de bevoeiing van akkers in deze landbouwstedelijke samenleving te organiseren ontwikkelden leiders zich tot koningen, die met ambtenaren, priesters en soldaten heersten over een groot gebied. Voor de administratie van het bestuur werd het schrift uitgevonden. Mensen geloofden in machtige goden die alles bepaalden.

Rond 3500 v. Chr. ontstonden in Soemerië de eerste stedelijke beschavingen, zoals Uruk en Nippur. Bronnen die als voorbeeld bij dit KA kunnen horen zijn bijvoorbeeld kleitabletten of primitieve landbouwwerktuigen uit deze tijd.

Begrippen + uitleg in eigen woorden

1. Specialisatie
Door de opkomst en verbetering van landbouw ontstonden landbouwoverschotten, dit betekende dat niet iedereen meer bezig hoefde te zijn met voedselvoorziening, hierdoor konden mensen zich gaan specialiseren in andere dingen.
2. Ambacht
Een ambacht is handwerk dat wordt aangeleerd om een beroep mee uit te oefenen. De specialisatie die ontstond als gevolg van landbouwoverschotten zorgde ervoor dat men ambachten ontwikkelde zoals smid, bakker of mandenvlechter.
3. Landbouwstedelijke samenleving
Maatschappij waarin een deel van de mensen in steden met handel en nijverheid woont. Door de landbouwoverschotten kon men zich gaan specialiseren en ontstond handel en hierdoor ook grotere afhankelijkheid van elkaar, het was daarom handig om bij elkaar in de buurt te wonen in een stad.
4. Hiërarchie
In de steden was de macht en rijkdom ongelijk verdeeld, hierdoor ontstond hiërarchie; de bevolking was ingedeeld in verschillende groepen waarbij hogere groepen macht hadden over lagere groepen.
5. Mesopotamië
Door het succes van de landbouw ontstonden in Mesopotamië rond de eerste steden. De naam Mesopotamië betekent 'tussen de rivieren', Mesopotamië ligt namelijk tussen de Eufraat en de Tigris. De mensen hadden zich hier gevestigd omdat de grond erg vruchtbaar was. Dat kwam omdat de rivieren elk jaar overstroonden en vruchtbare slib achter lieten. Zo ontstonden 5600 jaar voor Christus de eerste dorpen.
6. Soemerië
Soemerië maakte deel uit van Mesopotamië, en wordt beschouwd als de eerste samenleving ter wereld. Rond 4000 v. Chr. vestigden de Soemeriërs zich in Soemerië, en voerden hier irrigatie in, waardoor dorpen konden uitgroeien tot steden en de eerste samenleving ontstond. Later vonden zij rond het spijkerschrift uit wat het einde van de prehistorie introduceerde.